

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetés: egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1.50 kr.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Nemzeti kultúra.

Bizonyos elfogódottsággal kezdünk cikkünkhez. Thémánk anyaga is meglehetősen el van már koptatva a zurnalisztika napi szolgálatában. Az az általános érdeklődés mely a hetvenes években, midőn kulturánk nemzeti ezélokért modern alapokra helyezkedett, rég kialvóban van. A sajtó szót ejt érte, de hangja sokszor elhangzó szó a pusztában. Hol van a magyar társadalomnak amaz érdeklődése, mely Eötvös József, a népmivélődés nagy reformátorának idejében minden magyar szívet fogva tartott?

Mindazonáltal szót ejtünk e kérdésben, mert erős bizva bizással mégis azt hisszük, hogy az eszme nincs elkoptatva annyira, hogy most, midőn a törvényhozásban szónokok mondják el eszméiket róla, ne hagyjon nyomot a kedélyekben a legigazabb, a legnemesebb a nemzet megerősödésére legjobban elvezető — fájdalom! — még mindig csak aspiráció: a nemzeti kultúra.

Az utóbbi időben sűrűn hivatkoznak a haza bölcsének Deák Ferencznek beszédeire, nagy igazságokat rejtő mondásaira. De senki sem hivatkozott ez örökigazságra, melyet a haza bölcsé mondott ezekben: „Korunkban csak azon nemzetnek van jövője, mely komolyan törekszik az általános műveltség színvonalára emelkedni és azon előre haladni.“ És akarunk-e mi? Kétség kívül akarunk! De komolyan akarunk-e? Ha igen, honnét van az mégis, hogy kulturánk számos nyomorusága az egyetemes érdeklődésig és annak megjavítására való jószándékig jutni nem tud.

Hogy történhet az, hogy nagyon sok közéleti férfinak a nemzeti kultúrát egy közkeletű frázisnak, chimaerának tartja.

Lehet-e a nemzeti kultúrának kezeit megszabni? Igen is lehet és azt egyik szónok ki is fejtette, az államnak elfoglalni a nemzetiségektől a kultúra terén mindazon pontokat, a melyek még elfoglalhatók. Még ez sem elég. Meg kell szabadítani népmivélődésünket számos nyomoruságaiból és mindenekelőtt anachronismussá kell tennünk az antikornak régi nagy igazságát, hogy a kit az istenek gyűlölnék, azt tanítóvá tesszik. Mert az most nem anachronizmus. Seholy jobban nem illik ez igazság, mint Magyarországon a kultúra munkásaira.

Az állam megijed azon terhektől, melyeket felekezeteiktől kellene elvállalnia, de arra nem vet ügyet, hogy éppen legtöbbször a felekezetek kezén kell a nemzeti kultúra sérelmét látnunk. Minden téren érvényesül a bibliai mondas, hogy a munkás méltó az ő bérére, egyedül a kultúra munkásait nem akarjuk fölszabadítani az anyagi gondok nyügeitől, melyeket kétségtelenül népmivélésünk érez meg. Avagy frázis e ott a nemzeti kultúra eszményeért küzdeni, a hol az elméket majdnem lethargikus közöny fogta el, a kényelem szeretetnek az a szinte bűnös igyekezete, hogy maradjon minden a régieben.

Lehet, hogy a sorok írója, nagyon is pessimistikus szemekkel lát, de nincs e oka reá? Mikor a magyar kultúrának hódító hadjáratot kellene viselni és haladunk csiga lassúsággal. Huszonkét év óta alig emelkedett valamit a kultúrának tett áldozat. Hiszen így is haladunk az kétségtelen, de a haladás a modern iskolaeszmének, az általános tankötelezettségnek és a szakszerű tanító képésnek eredménye, a mi azonban Montecuculi szerint a háborúhoz legjobban kell a pénz, a pénz és ismét a pénz! — ez a három nagy tényező hiányzik.

Most már nem ábrándos követelés, hogy népoktatásunk legyen intenzív és a 200 gyermek tanuló egy osztályban adassék át a multnak. Ez is a nemzeti kultúra egyik szüksége. Mert nem az a külsőség, hogy végre is minden helyiségnek van népmivélő hajléka, teszi ki a nemzeti kultúrát, hanem annak szelleme. Szellemét pedig a benne működő tanítómester adja, ki viszont csak úgy működhet az eszme érdekében, ha az amugy is reformálandó alsófoku iskolaszervezet minden rendelkezése betartva létszen.

És odajutottunk, hogy teljes lelkesedésünkből hirdessük, miként a nemzeti kultúráért minden embernek tenni kell. Ez eszme valóban csak akkor nyeri el győzelmét, ha érte hazánk minden polgára kerülni, lelkesedni fog. Mindenki a maga működési helyén fogjon össze nagy lelkesedéssel igaz szándékokkal. A millenárius ünnep nagy alkalma hangoljon kulturális áldozatokra. Hisz nincs hely, a hol a kultúrának fontos szükségei ne lennének. És főleg: változtassuk meg vélekedésünket e nemzeti eszmény felől. Mert a társadalom közérdeklődése nélkül a nemzeti kultu-

ra igazán frázis. Mert a hon az ő nemzeti kulturája nélkül nem állhat meg. Őseink a Don és Káspium mellől is magokkal hordozák a hazát s magukkal szállítják azt ide: ugyanis emberek tesszik a valóságos hazát, nem élettelen halmok és térségek, melyek ezerforma népnek egyforma érzéketlenséggel adhatnak lakást, mint egy jelesünk oly igazán megmondotta. K.

Bács-Bodrogvármegye főispánja. Szabadkán és Bács-Bodrogvármegyében mindenütt terjed a hír, hogy Sándor Béla főispán már legközelebb megváltik állásától és a zombori takarékpénztár elnök igazgatója lesz. Utódjául Vojnits Istvánt, Szabadka és Baja városok főispánját emlegetik, akinek helyére Besenyey Ferenczet neveznék ki.

Ujdonságok.

(Symphoniai hangverseny.) Mult hó 31-én folyt le a 29. cs. és kir. gyalogezred zenekara által rendezett hangverseny. A nagy terem zsufolásig megtelt, ami a külső sikernek kétségtelen s örvedetes jele. Látni belőle hogy intelligens közönségünknek kifejlert műizlése van. De a hangverseny belső sikere sem maradt el. Az előadott számok mindegyike jó izléssel, classikus felfogással s szép praecisitással adatott elő, s úgy Sorger kissasszony szép éneke, mint a zenekar összejátéka s Heller karmester mesteri zongorajátéka méltán rászolgált a hatalmas tapsokra. Különösen ki kell emelnünk Heller karmestert. Játéka egy csepp tulzás nélkül igazán mesterinek nevezhető úgy technikáját, mint izléses és érzéssel telt előadását De ezen kívül külön ki kell emelnünk nagy zenei képességét. Minden számot kívülről dirigált. Dicséret érdemli őt azért is, mert nagy fáradsággal őtette lehetővé, hogy közönségünk ilyen classikus concerteket is élvezhessen.

(Ügyvédi iroda áthelyezés.) Dr. Mártonfy Dezső, ügyvéd, ügyvédi irodáját eddigi helyiségéből, kenyér utca 41. sz., a rézműves utca 17. számu házba helyezte át.

(Bál.) Az első ujvidéki nőegylet f. hó 9-én bált rendez.

(Mária Dorothea egyesület.) A Mária Dorothea Egyesület ujvidéki köre 1895 évi február hó 2-án délután 1/2 3 órakor, az áll. polgári leányiskola helyiségében tartja meg IV. rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. „Szózat“, éneklük az áll. polgári leányiskola növendékei. 2. Elnöki megnyitó. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros és könyvtáros jelentései. 5. Tisztújítás. 6. Felolvasások: a) Bréger Adél: „A fiugyermekek nevelése, a családban leendő hivatásuk szempontjából“. b) Petrikné Anna: „Die französische Litteratur unter Ludwig

XIV.* Uj tagok bejelentését, továbbá tagdíjakat és adományokat az ülés folyama alatt is elfogadunk. Vendégeket szívesen látunk.

(I. budapesti daltársulat) szombat estétől kezdve a Mayer szálloda étkező helyiségében válogatott előadásokat rendez. Az előadások, teljesen deczensek, s a nők is látogathatják Igazgatók: Aalbach és Mauriczé, kiknek Ujvidéken való közkedvelése garantálja az előadások sikerét.

(Kinevezés.) Az igazságügyminiszter. Hanovsky Béla zombori törvényszéki joggyakornokot az ujvidéki törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

(Aranylakodalom, ezüstkodalom, lakodalom.) Topolyáról írják, hogy ott vasárnap megható ünnep volt a római katolikus templomban. A községnek köztisztviselőiben álló, derék polgára, Stroszel István feleségével, Bencsik Veronával 50 éves boldog házasságának évfordulóját ünnepelte. Ugyanekkor tartotta Stroszelnek legidősebb fia Stroszel Mihály feleségével, Huszka Erzsébettel ezüstkodalomát, de egyszermind Stroszelnek unokája Tancsik János is örök hűséget esküdött fiatal menyasszonyának Bencsik Teréznek. Bobics prépost szép beszédet mondott a három párhoz.

(Pénzhamisítók.) A Bácskában, ismét egy soktagu pénzhamisító szövetkezetet fedezett fel a rendőrség. A szövetkezet azon a már nem szokatlan módon csalt meg több ezer forint erejéig sok jómódu gazdát, hogy jó pénz fejében tizszeres hamisított pénzt ígért. — A topolyai csendőrmesternek titkos följelentés útján tudomására jutott, hogy egy topolyai gazda gyakran átrándul a szomszédos Csantavér községbe, ahol több előkelő gazdának azt az ajánlatot tette, hogy ezer forint jó pénzért háromszoros hamisított pénzt ad. Kijelentette, hogy ő egy pénzhamisító társaság ügynöke s be is mutatott egy jó ezresbankót, mint hamisat. A gazdák természetesen pompásnak találták a jó pénzt s hosszas alkudozások után Németh Bálint, Németh Fábiant, Bencsik József és Varnyu Antal lépre is ment. Több száz forintot adtak Brinzának, hogy hamis pénzt kapjanak érte. Brinza megmondta, hogy Ó-Kérre megy, ahol a szövetkezet tanyája van és néhány nap múlva meghozza a pénzt. De több hét mult el és mindig késett A csendőrség a feljelentés alapján rögtön megkezdte a nyomozást, de Csernovics Gergely és Vujkov Mita, akik Brinzát a közvetítéssel megbízták, nesztét vették az üldözésnek s megszöktek Ó-Kérről. A héten azután a topolyai csendőrmester az ujvidéki csendőrpáncsnokságtól a következő táviratot kapta: „Csernovics Gergely és Vujkov Mita ó-kéri birto-

kosok az ujvidéki vizsgálóbírónál jelentkeztek, ahol a család elkövetését beismerték. Mind a ketten Topolyára fognak kísértetni a megzsarolt gazdákkal való szembesítés céljából.“ A pénzhamisító-gép gazdája, Belyánszky Iván szintén le van már tartóztatva.

(A baja—zombor—ujvidéki vasutvonal építése) a téli időjárás daczára, serényen halad. A munkálatokat számos helyen egyszerre kezdték meg egyidejűleg folytatják. A napokban a vonalnak egyik része, a zombor—bajai vonalrész kisebbik fele, Zombor és Gákova község között elkészült és mintegy tizenöt kilométer hosszúságban át is adták a forgalomnak Egyelőre azonban csak az építéshez szükséges anyagokat szállítják rajta

(Vesztett kutya garázdálkodása.) Szabadkán, csütörtökön, m. hó 24. este 10 óra tájban egy nagy vesztett kutya futott a „Szt. István“ téren keresztül és utjában először is egy uri emberre támadt, szerencsére azonban ennek csak téli kabátját kapta el és azután tovább futott. A rendőrök a vesztett állatot üldözöbe vették és a vasúti park körül Szekulits Lázár rendőr el is érte, ki kardjával a kutyára vágott, de a hatalmas nagy kutya a rendőrnek neki ment és czombját erősen megharapta, azután pedig tovább folytatta útját. A kérdéses vesztett kutyát m. hó 25-én a külterületen lelőve megtalálták. A sérült rendőr sebeit dr. Barta Antal orvos vette kezelés alá és azonnal intézkedett, hogy a rendőr a vesztettség elleni védőoltások végett a bpesti Pasteur intézetbe küldessék, ahová f. hó 26-án fel is utazott.

A csurogi rablógyilkosság.

(Folytatás.)

Nemes Sándor dr. védbeszédje.

Tekintetes Törvényszék! De hát többen követték-e el ezt az iszonyatos büntetett, vagy pedig csak egyes egyedül egy?

Ennek a fontos kérdésnek tisztázására én is onnét indulok ki, ahonnét a tisztelt ügyész ur. A hullabonczolási jegyzőkönyv ad erre a kérdésre határozott feleletet.

A közvádó ur állította, és én magam is azt mondom, hogy nem lehet másképen, miszerint abban az esetben, ha többen voltak a szerencsétlen Farchi lakásán elrejtőzve: akkor a belépő áldozatot egyszerre rohanták meg mind s együttesen egyszerre igyekeztek őt kivégezni.

Annyira természetes az emberi gondolkozásból következett, a tények és körülmények, a helyzet, a cél s az emberi termé-

szet öszevetéséből logikailag ellenkezőt feltenni sem lehet.

Valósággal lehetetlenség volna, hogy az esetben ha ketten voltak elrejtőzve csupán az egyik dolgozott volna, a másik pedig összetett kezekkel — mintha őt nem is érdekelné a dolog — nézte volna, hogy miként végez társa a szerencsétlen áldozattal, s maga egy ujjal sem nyult volna hozzá:

Ha ketten voltak elrejtőzve mindketten egyszerre támadták meg s egyszerre igyekeztek áldozatukat megölni.

Ha azonban az derülne ki, hogy Farchit belépésekor csak egy ember támadta meg, s csak egy embernek csapásai alatt halt meg: egészen bizonyossággal lehet megállapítani, hogy nem is volt ott több ember elrejtőzve mint csak egy.

A hullabonczolási jegyzőkönyv pedig kétségtelen felvilágosítást ad arra nézve, vajjon a belépő Farchit egy vagy két ember támadta-e meg.

Tagadhatlan ugyanis, hogy a balta csak egyik kezében lehetett, következik hogy a másiknak okvetlenül késsel kellett dolgoznia.

Az orvosi tudomány képes kimutatni azt, hogy a sebzés élő, vagy holt testen ejtetett e.

Ha tehát ugy a baltacsapás, mint a késszurás még élő testen ejtetett: akkor valószínű, hogy 2 személy támadta meg Farchit, de másrészt nemcsak, hogy valószínű, hanem bizonyos, hogy csak egy ember támadta meg a szerencsétlent, ha kiderül, hogy a késsel ejtett szurások csak holttestet értek már.

A hullabonczolási jegyzőkönyv s az orvosszakértők felülvéleményezése kimondta egyhangulag, hogy a baltavágások élő testet értek, sőt ezek a csapások voltak a rögtön beállott halál okai.

Ellenben a késszurásokra vonatkozólag a hullabonczolási jegyzőkönyv azt véleményezi, hogy az ugynevezett „hasszurás“ még élő testen követhetett el, míg a többi szurások már csak holttestemet értek.

A törvényszéki orvos ur ellenben a hasszurásra vonatkozólag megengedte, hogy az már szintén csak hullát ért, ellenben a mellkason ejtett 10 sebzés felől (18 pont) állítja, hogy az még élő testet ért.

Nézzük csak először a h a s s z u r á s t.

A bonczjegyzőkönyv szerint a vastag bél nyákhártyája halványnak a vékony bél kissé belövelltnek találtatott 5 gramm vérmellett És a bonczoló orvosok arra alapítják véleményüket, hogy a vékony belek kissé belövelltek voltak, s hogy 5 grammnyi vézést elégnék találnak arra, hogy az élő testen ejtett sebzésből vérezhetett.

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

A biró leánya.

Irta: Hrabovszky Lajos.

Szörnyen szerelmes lett
A biróék lánya
Az Andris szolgába,
Pedig rajta kívül
Száz más legény szive
Kalatolt utána

De a biró lánya
Csak Andrist szerette
Mikor rája nézett
A pillantásával
Majd hogy meg nem ette.

„Édes apám, lellem“!
„Mi kell szolgám, szentem“
Röstelkedik szólni
„De szerelmes lettem“
Érzem, hogy mióta
E világra lettem

Soha—soha máskor
Ez egyszer szerettem
Lehetek én százszor
A birónak lánya,
Ha nem ad kend hozzá,
Meghalok utána!

Már hogy hálnál szentem
Hiszen észre vettem
Andris szolga legényt,
Tenéked neveltem
Adtam is már neki
Czifra selyem mellényt
Szürt, csürt, aprómarhát
Egy kis viskót mellé,
Tornyos, puha ágyat
Tele kamrát, pinczét
Ráadásul téged
Szerető szivemnek
Káprázatos kincsét!

Miért is hogy így van
E nagy világ sorja
Miért, hogy boldogságról
Csak a mese szól ma?

S te édes angyalom
Ha már megszerettél
Bolondos szivemmel
Szerelmessé tettél,

A biró lányának
Én a szolgájának
Mért nem születted
S vélem esketőre
Fél tizenkettőre
Miért is nem mentél.

Báli emlékeimből.

I.

A veteránok báljának legvégét, a katzenjammert élveztem, mikor nagyot nyitott szobamba Téglá Gyuri, a leghivatásosabb bálrendező Bürgözdön. Tüzzel deklamált már az ajtónál.

— Sietek veled tudatni, hogy egy fenomenális muri készül Bürgözdön, te is rendezője vagy.

Gyuri lelkenézésére katzenjammeri hüllyeséggel táltottam el a szájamat. Részemről ez volt a szónoki figura:

— Csak ne ódalogj czimbora. Gondolj a

Bátor vagyok kijelenteni, hogy az orvos urak tévedésben lesznek.

A törvényszéki orvostudomány legkitünőbb szakfőfainak véleményét állítom a bonczoló orvosok véleményével szemben fel.

A vastag belek nyákhártyájának színtelensége s a vékony beleké határozottan arra vall, hogy az azon ejtett szurt seb már nem élőszeret talált. Igaz ugyan, hogy a vékonybél küssé belövelltnek találtak, de ez az az időbeli emésztési actusnak tudandó be, mert — maga a törvényszéki orvos ur is elismerte, hogy az emésztési actus elő szokta idézni a belövelltséget. Az pedig bizonyos, hogy azon éjjeli mulatságon Farchi sokat ivott és evett.

De ha nem is így volna Rigot, Tissecaut, Taylor, Hoffmann, híres orvosszakértők egyértelműen állítják, hogy a hasonfekvő hulláknál, kivált a melyeken sebek vannak, vérleiszivárgás folytán a belek megszinesednek sőt néha egész kék szint nyernek. Innét és a visszerekből való vérleiszivárgásból ered az 5 grammnyi vér is. Mert bármiként állítják is a meghallgatott orvosszakértők azt, hogy az 5 grm. vér megfelelő mennyiség, tévedniök kell mikor valamenyi nagyhirű orvostudós úgy véli, hogy a hasürbeu lévő sebzések, kivált szurt sebek 1—2 liter vért eresztenek, ha élötessen okoztattak a szurások. Ami természetes is ha meggondoljuk, hogy az emberi testben átlag mintegy 8—10 kilonyi vér van, s ennek 2/3-ada a hasürben circulál.

De beszéljen a külső tényekből vont logikai következtetés is.

Az orvosok kétségtelenül állapították meg, hogy Farchival szemközt állt az, ki őt baltával leütötte.

Ki őt a baltással egyidejűleg szurta hason, az tehát nem támadhatott a baltással egyidőben szintén elülről.

Ha pedig nem egyidőben történt, minthogy a baltacsapás nyombani halált okozott: nyilván való már ebből is, hogy a hasszurás későbbi eredetű.

Azt mondják az orvosok, hogy a hullát amint az a baltacsapás után elterült, nem mozgatták meg.

Ez ismét csak tévedés.

Hiszen a szerencsétlen áldozatnak óráját, kését, aprópénz táskáját, oldalerszényét s kulcsát, egyiket a nadrág, másikat a kabát vagy mellény zsebéből kellett elvinni. S Farchin téli kabát és még egy alsókabát is volt. Hát nem kellett-e okvetlenül elmozdítani a hullát az esés bekövetkezte fekhelyéből, ha a zsebekbe akartak nyulni?

E körülményből fogom mindjárt alább

czipőtlen árva gyermekek didergő végtagjaira. Mi gondoltunk, azért gondoltunk rád. Te fogod kialakulni a szalát vixolással és az idegen kocsiknak félszerrel. Alkudj mint a velencei Kalmár.

— Ajándékozz meg Shakespeare illusztrált műveivel, hogy tudjam, miként alkudott e tiszteletreméltó kalmár.

Ne elménekedj! Nem vagy te színházi kritikus. Fiam! egy remek gondolatunk támadt! A Jász-Arok-Pacsér és Vidékének Muskatli vizsgázott kertész fogja irni a referátát. Ha kertész, hát ért a virágnyelvhez.

A báli vérmes kilátásoknak gáncsot adott a fátum, a mely képletes kifejezés azt jelenti, hogy a bürgözdi elite-bálok fényes szalája a „Leveli Zöldbéka“ diszes falazata megrepedt. Olyan hasadék nyilott rajta, mint akár a tordai. (Az egyik tanító el is vitte tanítványait a termophilei szoros szemléltetésére.)

Leestiünk a boldogság hetedik egéről. Bürgözdn szalák kevésbé állottak rendelkezésre. A mi nem a Leveli-ben zajlott le, az világ fennállás óta nem volt elítbál. A végrehajtó bizottság feloszlást végrehajtó ülésen Gyurinak jutott eszébe a képtelen eszme.

megmagyarázni, hogy miként ejtetett a hasszurás.

Hát a mellkason talált másik két sebbel hogy vagyunk? A törvényszéki orvos ur azért állítja hogy élötestet értek még, mert míg a szomszéd 8 szurás semmi vért sem eresztett, azalatt ez a két szurás, ha nem is bőségesen, de hát vértzett.

Elég jel-e ez arra, hogy kimondható legyen miszerint e 2 szurás még élötestet ért?

Nem.

Élötesten ejtett szurt vagy vágott sebnél több egyéb jelei között okvetlenül megkiváncsoltatik a) hő vérzés b) a sebhely körletében a kötszövetek közt vér aláfutások jelenléte.

Ha nyomban a halál után vagy attól rövid időre ejtetik a szurás — tehát mégis csak hullán — akkor majdnem épen olyan küljeleket hágy e seb, mintha élő testen idéztetett volna elő — kivéve hogy véraláfutás nem leszen. De a bővérzés jelentkezni fog.

Abból tehát, hogy valamely seb vértzett még nem lehet megállapítani, hogy élő testet talált a seb, hanem csak legfeljebb azt, hogy vagy élő testet ért, vagy hogy röviddel a halál bekövetkezte után ejtetett.

Persze a negativumból már feltétlenül lehet következtetni hogy ha valamely seb nem vértzett — kétségtelen hogy az már jóval a bekövetkezett halál után ejtetett.

A törvényszéki orvos ur tehát a vérzés jelenlétéből a tudomány ismeretei alapján csak annyit állíthatott bizonyossággal, hogy a vértelen sebek a halál bekövetkezte után ejtettek a vérző két seb p. dig vagy életben, vagy kevéssel a halál után.

Amde a bonczjegyzőkönyv azt mondja hogy a 18 pont alatti sebzések körletébe bemetszések tétettek s véraláfutásokat nem találtak.

Ez a csalhatatlan jel arra, hogy a sebek már nem élötesten idéztettek elő, ha vértettek is.

Már pedig az a 2 sebzés is benne van a 18 pontban megírtak közt.

Abból a körülményből tehát, hogy a mellkason levő 2 szurás még vértzett, de körletében már véraláfutást bemetszésre nem találtak nem lehet azt megállapítani hogy élötesten ejtetett — sőt ez ki van zárva — hanem feltétlenül azt, hogy már nem élötestet ért s legfeljebb röviddel a halál bekövetkezte után ejtetett.

Ezt megczáfolni nem lehet. S maga a törvényszéki orvos ur is elismerte, hogy a halál bekövetkezte után ejtett sebek is vértettek, ha visszereket értek, csak hogy ez nem lesz vérömlés hanem csak kiszivárgás.

— Kikért rendezzük, gyerekek, ezt a mulatságot?

— A czipőtlen gyermekekért.

— Hát hol rendezhetnök ezt megfelelőbb helyen mint az iskolában.

Szóval ez el volt intézve. Menyországot varázsoltunk a községi elemi iskolában a bál alkalmára. Milyen gyönyörűen füstött a nemzeti színű papírgirlánd, a sárga organtin, a ragyogó tükrök, meg a csilláros petroleum lámpa, amit a postamesterné adott kölcsönbe. Szerénységem oda haza egy bálrendező idegességgel öltöttem magamra a báli egyenruhát, a fehér nyakkendőm nem akart sehogyssem állami, azt gyürtem, morzsoltam össze idegesen, mikor jelentékeny csoszogást hallok odakint és bekerült hozzám Véka András.

Nagy tisztességtudással ült le egy székre. E székfoglaló világosan jelezte, hogy körülményes mondani valói lesznek.

A mint hogy voltak is.

— Hova készül, Bazsay ur? — szölt hozzám a bíró.

— A bálba.

— Én is abba a sorba jövök.

— Mondja no, bíró ur, hallgatom, Éppen

S valóban a talált vérménység inkább szivárgásra, mint bőséges ömlésre vall.

Ekként bizonyítva van, hogy csak a baltacsapások értek élő testet míg ellenben a szurt sebek már csak a holttestet találtak.

Mi következik ebből? Az, hogy a gyanutlanul szobájába belépő szerencsétlen áldozatot csak egy ember támadta meg — s nem kettő. Előbb pedig logikai érvekkel begyőztem, hogy az esetben ha csak egy ember támadott — nem is volt ott több, mint csak egy tettes.

Hogy két személy lett volna elrejtőzve, hogy egy meg kint állt volna őrt: csak a rendőrség s az ennek nyomozására alapított közvádlói vélekedés tévedése.

Igenis tek. kir. törvényszék! Csak egy ember követte el a rémes büntettet elejétől végig. Büntőrsa nem volt — mert szüksége sem volt.

A tettes belopózkodott az ablakon át, a gyanutlanul belépőt fejsze csapással fogadta, — mire az elterült. Akkor neki esett az áldozatnak, hogy a kulcsokat s egyéb meg is talált bünjeleket elzsebelje. E czélból, a hasonfekvő hullát legalább is féloldalt fel kellett emelnie. Különben a mellényzsebbe nem nyulhatott be. A hulla illetén való megmozdításakor a karok vagy lábak önkénytelen eső mozgást tehetek — a gyilkos megjárd s a kezeügyében levő késsel hasábaszurt. Így esett meg a hasszurás.

Aztán lázas hévvel kimotozta, a pénzszekrényt kirabolta, s gyorsan távozni igyekezett. Mielőtt eltávozott — hogy bizonyos legyen áldozatának örök némaságáról reá térgyelve összevissza szurkálta. Erre vall, hogy az összes sebek már csak hullát találtak, s a sebek közül 10 mintegy 10 □ centiméternyi térségen mint a szitát szurkálták át a meggyilkolt mellkasát.

Igenis tekintetes Törvényszék. Csak egy ember volt a tettes. Csak egy — s még csak büntőrsa sem volt.

De ki volt hát a tettes? Senki más, mint Gavrilovics. Egyedül csak Gavrilovics.

S ha ezt tudjuk, sok minden eddig érthetetlen s rejtélyesnek tetsző dolgot megértünk.

S vajjon vetemedhet-e Gavrilovics gyilkosságra?

Jeleztem elől.

Jó családból származott fiú volt. Iskoláztatásban is részesült. De már az iskolás gyerekekben is mutatkozott sok minden bűnös hajlam.

Kereskedősegéd lett s mint ilyen tolvajjá lett. Igen, mert urhatnáságban szenvedett. Csurogon bátyja kegyelemkenyerén élt,

a nadrágomon kell egyet puczolnom. Tudja, hamar pehely száll az ilyen fekete materiára.

A bíró ur pedig megindította a szót.

— Szó a mi szó, nagyon a gazosba tévedt az urfiaknak a gondolata ezzel a tükrös bállal.

— Hogy, hogy?

— Arra feleljen elébb Kazsay ur, mi a templom?

— Istenháza.

— Ugye? No, ha az az isten háza, az iskola meg a sekrestyéje. Ezt így cirkalmazta ki szerelmetes komámnál az alvégi disznótor. A dolog csöndes eligazítására engem küldtek.

Elképedve kérdeztem.

— De hát mit akarnak maguk?

— Azt, megmondom, hogy ebből a bálból semmi sem lesz.

S . . . e . . . m . . . m . . . i ?

— No nem. Mert a község nem czégérezteteti be semmi féle tükrös bállal a maga iskoláját.

Hm! Bíró ur hát az a felvilágosodottság. Hát van önnek fogalma a humanismusról?

Kétségbe vonom. Szívünk vérzik azon apátlan és anyátlan ártatlanokra gondolva, kik

mert lusta, renyhe, munkához nem szokott életmód mellett kenyerét nem tudta megkeresni. S mikor bátyja felmondta a kenyeret egy krajczár pénz, s a megélhetéshez szükséges minden eszköz nélkül állott. Hogy esetleg napszámba menjen — ő az ur — eszébe sem jutott. Így került az éhenhalás kétségbeesztő helyzetébe. S ily kényszerhelyzetben villant meg az eszme agyában: másnak pénzét megkaparítani.

Farchiról tudta, hogy mindig van pénze. Őt kellett kirabolnia, ha mindjárt előbb meg is kellene gyilkolni.

Akkor azután ki Belgrádba!

S csakugyan már 3 nappal a tett elkövetése előtt mint határozatot közölte ismerőseivel és barátjaival, hogy 16-án Belgrádba megyen s ott disznókereskedő lesz. Vajjon milyen pénzzel?

S most már megérthető a 14-iki terv is.

Hiszen már 14-én akarta Farchit megölni még pedig az utcán. Nem tette. Azért nem, mert egy nővel ment haza Farchi.

Tizenötödikén újból lesbeállt.

Az volt a terve, hogy az utcán üti le áldozatát.

Igy ezután megérthető, hogy miért állt ő már este 8-kor postot. Így megérthető az is, hogy miért ment Kollmann korcsmájába szimatolni.

Várt 10-ig 11-ig. Türelmetlenül járkált egész a másik utcáig, s így érthető, hogy nem látta Farchit, mikor először hazament cigarettáért.

Lett 1—2 sőt 3 óra is.

Gavrilovics félve tapasztalta, hogy sok az utcán járó kelő, s midjárt reggeledni is fog — s akkor az utcán lehetetlen lesz a tettet elkövetni.

Ekkor jutott eszébe hogy jobb volna lehetne — a lakáson elrejtőzködve várni az áldozatot.

Próbálgatja az ablakot — és sikerül bejutnia.

Igy jutott ő be a lakásba — s így gyilkolta meg a szerencsétlent. S így érthető meg a kifelé irányuló véres lábnyom az ablakon. Mert Gavrilovics ott hol bejött, az ablakon távozott. S az ablakot, amint elől elmondottam betehette úgy — amint azt találták.

A szobaajtót azért zárta be, a kulcsot azért vette magához, az ablakot azért csukta be: mert a gyanut a háziakra akarta irányítani. S most már megérthető, hogy bár Gavrilovics saját vallomása szerint a rémtett alig vett 10 percnyi időt igénybe tehát 3 és 1/4 kor már be volt végezve, ő mégis 4-kor érkezett meg közeleső szállására.

a dermesztő hidegben lábbeli nélkül baktatnak a tudományok szentélyébe. Nemes humánus, szent cél, a cipőtleneknek cipőt összeháncsolni, korunk varázsigejének, a humanizmusnak nevében tiltakozom eleve, hogy ezt az elitbálat csufság érje.

A bíró ellágyulva szólt.

Én elbuktam ebben a küldetésben. Mert szivemet érte e szó: humanizmus, de tetszik tudni, könnyű oda beszélni a hol van ész. A többi tanácsbelinek is volna olyan feje, mint egy káposztás kő, nagy is kemény is. Ebbe a sötétségbe világosságot gyújtani a humanizmussal aligha lehet. No de megkísértem.

Ugy úgy bíró ur. Hiszen bíró urnak semmi se nehéz. adtam sarkantyut a hajlandóságának.

Más hiten vagyok, mert, tudom, hogy egyszer a gyomor ellen fölláztak a karok és a lábak.

— Régen volt az! Ilyen gyomorral szemben a lábászárunkba száll a kurázsijok a lábunknak.

Megkísértem Bazsáy ur. Talán mégis megtarthatják azt a tükrös-bájt.

Igen! mert a tett után lement a Tiszára mosakodni s a baltát vízbedobni.

A kést — azt sajnálta. Hiszen jó barátja Theodorovics anyiszor kérte. Inkább odaadja neki:

Tárczát, órát — azért tartotta meg, mert úgy vélte, hogy őt, ki tulajdonképen nem magyar honos, amugy sem adnák ki a hatóságok.

Csakis így történhetett a rettenetes gyilkosság. S csakis és egyedül Gavrilovics lehetett a gyilkos.

Sokat, nagyon sokat lehetne még ez irányban logikailag bizonyítani — de nem teszem.

Azzal végzem, amivel kezdtem, hogy férfiszávámra mondom tek. Törvényszék, miszerint Kovacsev Nikola e rémes gyilkosságban részt nem vehetett, s ő ártatlan.

Kérem az ellene emelt vád és következményei alól őt felmenteni.

(Végo.)

Apróságok.

Gondolysz-e reám?

Férj (elutazik): Gondolysz-e majd reám is néha-néha?

Feleség: Bizonyára. Legalább egy héti eltart, míg a szivarfüst szaga elmúlik a lakásban.

Ebből rendőr lesz!

Anya: Aggódok, hogy a Pistike beteg; egész nap alszik.

Apa: Sohse aggódjál; ezzel csak azt árulja el, hogy rendőr-geniének született.

A leányiskolában.

Tanár: Ki volt a legnagyobb hódító?

Elza: Don Juan!

Nevezetes aranydarab.

A: Azt mondom, ez igen nevezetes darab arany.

B: Ugyan mi nevezetes van rajta?

C: Az a nevezetes, hogy az enyém.

Kis tévedés.

Egy vén kirurgus elbeszéli első műteteit.

— Az első amputációnál — ugymond — annyira izgatott voltam, hogy megtévedtem.

— És súlyos volt tévedése?

— Elég súlyos volt, összetévesztettem a lábakat, de hála Istennek, azonnal észrevettem . . . az operáció után.

Kielégített kíváncsiság.

A feleség (határozott hangon): Látni akarom azt a levelet!

Ez a kis felhő tehát elhúzódott a mulatság egéről. Még a menyország előtt akarták az ajtót becsukni. De most már frissen öltözködtem és siettem az üzöki helyiérdekű menyország felé. Tündéri fényt képzeltem és nem láttam semmit. Szurok sötét volt a bálteremben. És mikor benyitni akartam, nem tudtam. Az alvégi disznótor tehát befűtött a bügözdli elitbálnak.

És az egy tuczat rendező a pokol kinjainak dupla porcióját „élvezte”, mikor a bügözdli rozmarinkok kivágot bálcipőkben billegtek volna az elitbálnak és Téglának kellett szónokolnia. (Egy téglá, a ki olyan fehér volt mint az agrisi mész.)

— Nagysád! Fucscs lett a bál, mert a diszes épület a bügözdliak szerint sekrestye. a hol táncolni tilos.

Yerner László,

A férj: Miféle levelet?

A feleség: Melyet az imént felbontottál. Az irásáról látom, hogy nőtől ered, aztán mikor olvastad, egyszerre halálsápadt lettél. Látni akarom. Még egyszer mondom add ide!

A férj: Nesze. Szabónódnak a számlája.

A helyettes.

A férj: Mi jutott eszedbe, hogy majmot vettél?

A feleség: Látod, édesem, te minden este elmegy klubokba vagy ülésekre és miután nem akarok mindig egyedül maradni, vettem valamit, ami téged helyettesíteni képes.

A helyreállított becsület.

Egy vidéki lap nyílterében olvassuk a következő nyilatkozatot:

En alulírott V. F.-ről minap azt mondtam, hogy ő legnagyobb gezember; ezt a kijelentésemet, mint valótlant, ezennel visszavonom és kijelentem, hogy V. F. ur nem a legnagyobb gezember.

K. András.

Irodalom.

Irók álarca alatt. A „Fővárosi Lapok”, ez az érdekes és szellemes ujság, mely amellet hogy minden ízében magyaros és nemzeti eszméktől áthatott — mégis ötlet s lelemény dolgában valósággal francia lap — legutóbbi vasárnapi számának irodalmi mellékletén (mely különben minden vasárnap meglepetésszámba szokott menni), egy pompás irodalmi tréfát csinált. Az ország legkiválóbb íróit s poétáit mutatta be álarca alatt. Ugy, hogy hozott egy csomó közleményt, novellát, tárczát, verset melyekben mind az illető írók és poéták írási modora, tárgyak választása s feldolgozási módja volt utánozva szelid gúnyal. A dolgozatok alatt pedig az író neve helyén az illető író alakja volt megrajzolva, arcán álarcczal. Tessék kitalálni, kicsoda? Persze, azoknak, akik írójukat jól ismerik, dolgozatukat is és magukat is — hát nem nagyon nehéz feladatuk volt, mert ezekben a patent hamisítványokban pompáson utánozták mindenben az eredetit. Ha nem tudták volna, hogy farsangi tréfa az egész, még az illető írók is komolyan elhiheték volna, hogy a közölt dolgokat ők írták. A szellemes farsangi tréfa folytatásaképpen pedig a lap felhívta közönségét, hogy találja ki, kiket rejtenek az álarczok. A helyes felismerők között sorshuzás utján fog a szerkesztőség kisorsolni egy értékes ajándékot, mely összefüggésben fog állni a leálczázott írókkal, illetőleg melynek becsét azok fogják megadni.

A „Fővárosi Lapok” újjáalakulása és politikai tartalommal való kibővítése óta ismét egyikévé lett azon lapoknak, melyekről divat beszélni. Egy-egy érdekesebb számának tartalmát, politikai közleményeit, szellemes karcolatait, irodalmi, művészeit bírálatait megvitatták a legelőkelőbb szalonoktól kezdve egészen a nagy, fényes kávéházakig; beszélnek róla mindenfelé, érdeklődik iránta mindenki, tánczarovatát pedig az ország legelőkelőbb írói töltik be, akik dolgozataikkal vételedve sietnek, tudván jól, hogy ezidőszert az országban a legolvasottabb lap a „Fővárosi Lapok”, már pedig minden írónak főambíciója, hogy a dolgait mennél többen olvassák. Ez a magyarázata azután annak, hogy a lapban ugyszólván nap-nap után, a magyar szellemi élet legkiválóbb munkásainak dolgozatával lehet találkozni. A lapnak még az is kiváló értéket kölcsönöz, hogy mint valódi irodalmi lap, elütőleg a többi laptól, mely bizony a nap eseményeinek megírásánál nem nagy gondot fordít arra, hogy a dolgok hogy vannak megírva — legkisebb híret is úgy íratja meg, hogy abban nemcsak slendrián nyelvbötlásokat nem lehet találni, hanem benne a nyelv tisztaságára s az irodalmi színvonalra gond van fordítva. Különben a napnak bármely tekintetben (politikai, irodalmi vagy mű-

vészeti) érdekes eseményét a lap alapgárdájá-képező íróemberek írják meg külön kis cikkekben, valóságos szellemi események gyanánt, melyek amellet hogy érdekesek s a nap eseményével foglalkozók, még azonkívül mint egyes irodalmi dolgozatok is számottevők. Ami pedig a lap tulajdonképeni szépirodalmi tartalmát illeti, az nemcsak felülmúlja valamennyi lapot, hanem körülbelül nap-nap után kétszer annyi, mint amennyit a „Fővárosi Lapok” eddig adott. Minden számában egy eredeti regényfolytatás, egy eredeti tárcza s amelt let még a francia, angol, orosz vagy olasz irodalom valamelyik új s értékes dolgának a fordítása. Némelyik számában közöl két-három magyar írótól is eredeti dolgozatot s volt száma, amelyben tizenöt-husz önálló, irodalmi, művészeti s politikai cikket hozott. Politikai értesülései pedig, a lap előkelő politikai munkatársának az irányadó körökkel való érintkezése folytán — a legutóbbi válságos időkben is méltán feltűnést keltettek. És ezeknek a politikai dolgozatoknak is más értéke van, mint a többi efféle dolgoknak. Nem hasábos vezércikkek ezek, hanem inkább apró karczolatok a politikai élet legelrejtettebb kulisszái mögül — érdekes, szellemes s ötletes feldolgozása a politikai híreknek, ami mellett természetesen közli a lap az országgyűlés komoly és tárgyilagos lefolyását is, tudósításában csak a lényegre fordítva gondot és a sok haszontalansággal nem lopva az időt s nem tömve tele a lapot. A lap politikai iránya teljesen független, politika — melynek szolgálatától el nem tántoríthatja semmiféle párt-érdek, amennyiben nem áll semmiféle párt szolgálatában s az igazat mindég és mindenkinek megmondhatja, amint eddig is megtette csodálatra s elismerésre méltó bátorsággal, pártalansággal.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása).

A külföldi forgalomban e hét lefolyása alatt különös változás nem történt. Az erre vonatkozó jelentések szerint magyar és orosz termés löheréből a mennyi a kivitel részére átengedhető volt, elszállítatott. Az amerikai jegyzések névleg megmaradtak, a kínálat gyengébb lett. A belföldi forgalomban gazdáink részéről a főérdek csakis jobb minőségű löhere és luczerna felé irányul, minek következtében közép-, de különösen gyengébb minőségeknél, a mult hetiekhez viszonyítva árnyatlás állott be. Takarmányrépamag nagyon is különböző áron lesz kínálva, de a jegyzések mérvadó alapján mégis csak a minőség képezi, olyképp hogy a mag a betakarítás idején volt gyakori esőzések által szenvedett-e, ha igen, mily mértékben. Bükkönynek meglehetősen kelendősege van, míg baltaczimre még kérdés sem jön.

Jegyzések 100 kilónként Budapesten:

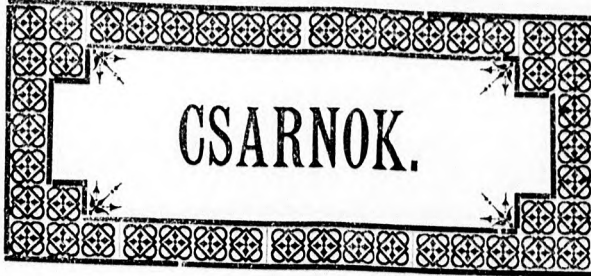
Luczerna	35—50	frt
Lóhere, bánáti	55—62	frt
Lóhere, tiszavidéki	63—68	frt
Lóhere, erdélyi	55—68	frt
Tavaszi bükköny	6.80—7	frt
Baltaczim	11—11½	frt
Muharmag	14—15	frt

Heremagvak plombázása.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1894/95. idényben f. évi január hó 16-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombázta le:

	Luczerna	Lóhere	Össz.
	métermázsza		
Mauthner Ödön Budapest	1005	900	1905
Haldek Ignác	160	115	275
Ullmann Károly	92	155	247
Magy. mezőg. szöv.	107	133	240
Kramer Lipót	138	88	221
Beimel és Fia	—	214	214

Gróf Teleki Arvéd, Brassó	—	178	178
Lederer testvérek, T.-Kürt	2	156	158
Deutsch Gyula Budapest	100	—	100
Szavost Alfonz	64	—	64
Frommer H. A. utóda,	46	—	46
Nöthling Vilmos	17	19	36
Összesen	1731	1953	3684

Ami megzavarta.

Írta: Gyarmaty Zsigáné.

I.

Azt kérditek, hogy miért hagytam oda a jövedelmező állásomat: hogy miért nem hordom továbbra is a leveleket.

Ha nem lennének szemek, rám meredő tekintetek, akkor talán . . . de így nem lehet . . . Nos miért néztek úgy össze? Azt hiszitek, nem látom és nem tudom, hogy mit tesz az: „Szegény Toncsi megörült!” ezt mondja a ti szemetek . . . oh én már tudok a szemekből olvasni, s amíg azt tudom és az emlékezetem ép, addik nem vagyok örült. akár-mint is néztek össze. Az én falumban, tudjátok ott a kékes ormu Vlegyásza alatt, volt egy örült . . . minden faluban van egy örült, de az nem tudott emlékezni semmire.

Én pedig — hallgassátok csak — mily jól emlékszem mindenre. Emlékszem arra is, hogy eleinte mennyire érdekelték a rám irányuló tekintetek és szerettem volna minden házba vidámságot vinni. De ez csak ritkán történt és nem tudom, más levélhordó vidámabb leveleket hord-e szét?

A legtöbb egyénnél közönyösen vettem a dolgot: nem az én bajom, nem az én örömem! De akadtak olyanok is, akik úgy tekintettek rám, hogy nagyon szerettem volna nekik jó leveleket vinni . . . jó hogy ezentul nem látom már ezeket a várakozás teljes, aztán elszomorodó szemeket . . . hanem egyet még is látok, akármire tekintek, előbb azt látom, s csak azután egyebet . . .

Ismertetek Erdősfalvy Tibort? Én ismerem már kis flu korában, hiszen egy faluban születünk és az édes apja éppen akkor adta katonaintézetbe a kis urfit, mikor engem ide ebbe a városkába segélt levélhordónak; mert ez a jó szívé ur minden embert el segélt valahova. Jó szíve volt és még is! . . . De sorára veszem a dolgokat, mert nem vagyok én megzavarodva, akármint is hiszitek ti.

A kis urfihól olyan délczeg szép ifju lett mint a milyen az én falumban minden legény, de még annál is szebb. Mikor ide ebbe a városkába tették, éppen akkor lett főhadnagy és a két csillagánál csak a két szeme ragyogott fényesebben . . . Oh istenem, azok a szemek!

A termete pedig olyan volt, mint az a sudar jegenye, no tudjátok, ott a falumban a kovács-műhely előtt. Hát tehetek-e én arról, hogy minden a mi szép és jó volt ezen az áldott főhadnagyon, az mind ahhoz hasonlított, ami oda haza van? Még a kanapéján terjeszkedő nagy medve is mintha csak a Vlegyásza

alatti barlangban született volna . . . aztán a levelek — az a terménytelen sok levél a mit kapott — mind olyan illatu volt, mint a mi mezőink kaszálás után.

Mindég bőkezű volt hozzám és piros ajkai mosolyogva kérdezték: — „Nos, Jancsi, hát van még”, aztán nem igen vette számba azokat a virágillatu leveleket, úgy a vállán keresztül dobálta egy kis fényes asztalra. A pénzes leveleket sem vette mohón, mint más fiatal katona, hanem azért azokat még sem dobta a vállán keresztül a fényes asztalkára: begyűrte a feszes nadrágja zsebébe.

Gyakran megesett, hogy pezsgővel kínált, de ti nem ismeritek a pezsgőt . . . ránézve olyan az, mint a papunk kaszálóján a forrás délben, mikor a nap bele tűz és a gyöngyöző habokat szinaranyra fényesíti. Az édességéhez pedig csak az anyánk tejét hasonlíthatom. Fialtal tiszt urakkal kártyázott akkor, midőn a tüzes habból nekem is juttatott. Be gyönyörű volt ilyenkor, jókedv csillámlott a szemében és szép arcza majd kicsattant az ifju vér lüktetéséből. Soha senkit sem szerettem úgy, mint ezt a drága gyönyörű főhadnagyt, s mikor azt hallottam, hogy sokat vesz, mindég úgy éreztem, mintha a szívembe szurtak volna; de aztán arra gondoltam, hogy nem is lehet az ember mindenben szerencsés s ez megvigasztalt.

II.

Ugy tetszett nekem, hogy az utóbbi időben mintha nem nézte volna olyan nyugodtan a leveleket, s míg a rét-illatukat félre dobálta, fürkészve tekintett a kezemre; mást várt: kitaláltam, hogy őt becsétest várt. Ez így ment két héten keresztül és ekkor rám is elragadt a heves várakozás. Szorongva léptem a postára s kedvet éreztem leitni a postást, ha még sem ad pénzes-levelet. De aztán megdöntöttem a dolgot és egész haragom az öreg nagyságos ur ellen fordult, olyan dühös voltam rá, mintha nem is ő juttatott volna kenyérhez . . . hát miért is tette! Ebből a kenyérből született az a tekintett . . . no, ugye, most ti is látjátok, amint rám mered? Ott van ni!

Arra biztattok, hogy csak folytassam, jól van, folytatom, hiszen mindenre emlékszem . . . csak az örültek nem emlékeznek . . . Levél ismét volt egy egész halom, mindenféle halvány színű és rét illatu, mind afféle asszony irás; nem is levélhordó, aki tüstént meg nem ismeri, hogy fiatal, vagy öreg asszonytól van-e a levél . . . Főhadnagyoknak nem irnak vén asszonyok. Nehéz szívvel közelegtem a főhadnagy szép lakása felé. Az ablakban állt és amint elhaladtam előtte, olyan várakozás, reményteljes pillantás vetett rám, hogy a vérem megfagyott tőle és hajlandóságot éreztem az elfutásra; de aztán csak beléptem. Vissza fordult az ablaktól s mig néhány lépést tett felém, tekintete valóságos rimánkodást fejezett ki, aztán a bizalom és jószág ragyogott szép szemében — éppen így ragyog a mi kék egünk, nap lement előtt, tudjátok ott a fenyvesek felett? Csak hogy ott, abban abban a kékségben a ragyogáson kívül nincs egyéb; de az ő tekintetében minden volt: reménykedő, szorongó, biztató, szóval ott volt az egész szíve. És ebben a pillanatban minden tétova nélkül oda adtam volna az életemet egy öt pecsétes levélért!

Vontatva szédégetem elő azokat az utá-

latos karesu leveleket. A kezemet nézte, aztán ismét a szemembe tekintett:

— Más nincs?

Ilyen hangot még soha sem hallottam; meglágyította volna az még a követ is. Rettegve mondtam, hogy — nincs, mire olyan halovány lett mint a rektorné kertjében a sárga rózsza és a szép ragyogó tekintetében iszonyu szenvedés villant: a szivemben nyilallott és az ajtó felé fordultam. Mikor éppen kiléptem volna, a főhadnagy a vállamat érintette és azon keresztül nyulva, csusztatott a kezembe egy öt forintost.

Én istenem, mennyi pénzt várhat az, a kinek öt forint nem is pénz!

Végre, másnap reggel megjött az öt pecsétetes levél. Könnyebbülten sóhajtottam. Csak hogy itt vagy valahára! És rohantam. Így még soha sem futottam:

— Főhadnagy ur, főhadnagy ur! Itt a sok pénz! kiáltottam, megfedekezve minden illendőségről. A főhadnagy a divánon feküdt, szép feje kissé hátra szegedett a nagy medve bozontos nyakán. Alszik. Hozzáléptem... Na, de aztán most már csak ti is látjátok azt a tekintetet? Nézzétek, nézzétek, mint mered rám elfátyolozott fényével és azt mondja — El késtél!

Oh, istenem pedig hogy rohantam... ha azt megtudhatná valahogy, akkor még sem nézne rám így!

Kiadó lap tulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

Alkovits Emil tanácsos Mitrovitz.
Meschits Adorjan magánzó Szeged.
Giczey Lajos igazgató Budapest.
Duman Frigyes őruagy
Millenkovits István birtokos Kovil.
Kena Miklos ezredes Budapest.
Wuics Miklos hivatalnok
Dobsineski Wlada hivatalnok Laties.
Bogdanovits Tivadar birtokos Ruma.
Baistaies Henrik bíró Sid.
Danies György jogász Karlovitz.
Hlavacsék Károly színész Bécs.
Petrovits Milán hivatalnok Irek.
Pethó Gyula ügyvéd Gajdobra.
Stais György hadnagy Ruma.
Radoszay István hivatalnok Zombor.
Stankovits György százados Pétervár.
Wimer Miksa igazgató Szeged.
Jovánovits Lázár magánzó Maderma.

Hieht Miksa hivatalnok Budapest.
Fialla Ferenc százados Beeskerek.
Markus Mór vendéglős Beeskerek.
Bares Lajos mérnök Futtok.
Ohrenstein Simon vállalkozó Arad.
Bayer Vilmos igazgató Mitrovitz.
Kovács Béla titkár Budapest.
Hayok Emil kereskedő Bécs.
Unger Jenő kereskedő Budapest.
Wéber Ferenc kereskedő Budapest.
Grosz Jakab kereskedő
Brünn Miksa kereskedő Bécs.
Deutsch Henrik kereskedő Budapest.
Goldstein Miksa kereskedő
Soszner Vilmos kereskedő
Kanitz Izidor kereskedő Bécs.
Markus Adolf kereskedő Budapest.
Schonfeld Alf. ed kereskedő Triest.
Fischer Lipót kereskedő India.
Bock Zsigmond kereskedő Budapest.
Knopf Jakab kereskedő Károlyváros.
Markfeld Izidor kereskedő Bécs.
Büchler Mór kereskedő Budapest.
Berger Vilmos kereskedő
Ungar József kereskedő
Robisek Antal kereskedő Bécs.
Freund Henrik kereskedő
Retzer Károly kereskedő
Weisz Ágoston kereskedő
Euer Henrik kereskedő Budapest.
Brichter Zsigmond kereskedő Bécs.
Keller Ferenc kereskedő Brünn.
Schwatz Nándor kereskedő Bécs.
Reich Ignátz kereskedő
Csuresin Vászta kereskedő Pancsova.
Ppitzer Vilmos kereskedő Bécs.
Petrovits Miklos kereskedő Budapest.
Schlesinger Rezső kereskedő Bécs.
Deutsch Lipót kereskedő Ó-Bécs.
Berger Henrik kereskedő Budapest.
Kohn Albert kereskedő
Singer Adolf kereskedő
Langer Bernhárdt kereskedő Bécs.
Krausz Adolf kereskedő Budapest.
Csokonay Jenő kereskedő
Reichl Lajos kereskedő Bécs.
Adler Sándor kereskedő Budapest.
Trischler Henrik kereskedő Szeged.
Roth Miksa kereskedő Budapest.
Steiner Gyula kereskedő Ipolsag.
Srank Henrik kereskedő Bécs.
Lustig Samu kereskedő Budapest.
Saltzman Ignác kereskedő Budapest.
Kan Emil kereskedő
Spitzer Ignátz kereskedő
Himler Miksa kereskedő
Stern Arthur kereskedő Mitrovitz.
Piek Vilmos kereskedő Budapest.
Kolonies Ferenc kereskedő München.
Gieskan Lipót kereskedő Bécs.
Kohn Samu kereskedő

Erzsébet szálloda:

Mazuranits Sándor százados Székes-Fehérvár.
Jeffies Velimir ügyvéd Budapest.
Ivkovits Pál ügyvéd Zágráb.
Radoszayvits Otto százados Eszék.
Modos János magánzó Budapest.
Obetkovits János hadnagy Székes-Fehérvár.
Milojevits Sándor ügyvéd Palanka.
Dungyverszky Bogdán birtokos St.-Tamás.
Gavanski István birtokos St.-Tamás.
Keracz Miklos ügyvéd Sid.
Smianovits Miklos lelkész Krusedol.
Koszties Lázár ügyvéd Ruma.
Dungyverszky Jakab birtokos St.-Tamás.

Markovits István ügyvéd Zimony.
Gavanski Mladen birtokos St.-Tamás.
Székely Károly ügyvéd Ó-Bécs.
Roth Adolf utazó Budapest.
Dumovits Károly kereskedő Paracsin.
Künstler Jakab utazó Zombor.
Nateseradacz Ignác utazó Bécs.
Sporer Herman utazó Bécs.
Goldhauer Jakab utazó Budapest.
Biaratz Mihály kereskedő Ruma.
Gyurisits Miklos kereskedő Ruma.

Központi szálloda:

Taubner Herman utazó Budapest
Taubner Salamon utazó
Taubner Adolf utazó Beeskerek.
Schlezinger József utazó Pécs.
Sugar József utazó Budapest.

Fábry szálloda:

Szabó Mihály ügyvéd Tittel.
Riedl Jakab pénztárnok Tittel.
Brandl Vilmos főmérnök Budapest.
Petrakovits Tivadar orvos Belgrad.
Lazarovits Lázár őrnagy Belgrad.
Lövy Frigyes kereskedő Bécs.
Bernhárdt Károly kereskedő Bécs.
Ivánkovits Emil kereskedő

Berger szálloda:

Kritzler Adolf kereskedő Mako.
Klein Gábor kereskedő Mako.

Fehér hajó szálloda:

Jankovits Száva birtokos St.-Tamás.
Ivvánovits Vászta birtokos Slankamen.
Kohn Fülöp orvos Uj-Falu.
Hemler Ede vadász Keinitz.
Kusoties Döme kereskedő Mitrovitz.
Jovánovits Döme kereskedő Futtk.
Vnics István utazó Budapest.
Kohn Jakab kereskedő Kresadin.
Jovánovits Péter kereskedő Belgrad.
Schveigel József kereskedő Csurog.

Teve szálloda:

Gavraneski Milos jegyző St.-Tamás.
Vukov Jakab jegyző Goszbotinceze.
Kovacsévits István jegyző Kovily.
Jovánovits György kereskedő Kikinda.
Lovits Nikola kereskedő St.-Tamás.
Katyanski Sándor kereskedő St.-Tamás.
Horváth Mária varonó Szigedvár.
Maximovits Zsivan őrmester

Nyilttér.*

Természetes szénsavdús savanydús a mohai

ÁGNES

forrás. Legjobb asztali és üdítőlital. Kétféle szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Járvány idején préservatív gyógyszernek bizonyult.

Szét-
küldése **Édeskuty L.** udvari szállító Állal Budapest.

* Kapható mindenütt.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség. Szerk.

Az első magyar bőrönd- és bőraru-gyár

DUNEITZ EMIL *detail osztálya* BUDAPEST Károly-körút 3.

Hogy a kicsinyben vásárolni szándékozó közönség igényeinek megfelelhessen, egy közvetlen kicsinyben szétküldő osztályt állított fel, hol következő tárgyak, a legnagyobb választékban és eredeti gyári árakban küldetnek szét

Fa-utibőröndök

különbé alakban, hölgyek és urak számára
vitorla-vaterprov és bőrkézibőröndök
minden minőség és árban.

Bőr-kéziutazó-táskák,

uti tollette-necessairek, oldalutitáskák,

tiszti hőröndök, díszruhabőröndök, vadásztáskák, fegyvertokok

és mindennemű, e szakmába vágó tárgyak. — Nagy választék

pénz-, szivar-, cigaretta, dohány-tárczában a legkülönbözőbb kivitelben.

Megrendelések bárminő a szakmába vágó cikkekben elfogadtatnak.

4—5 **Képes árjegyzék díjmentesen küldetik.**

női uti-táskák, uti plaid-szijak, uti ta-

karó-gyöngyök,

labszárvédők (Gamaschen),

Váltó- és bankótárczák (Portefeuilles)

iskolatáskák,

cilinderkalap-tokok,

A tisztelt légszesz fogyasztó közönségnek ezennel tudomására hozzuk, hogy mint eddig, úgy ezentul is az

Auer-féle légszeszizzófény-hez

tartozó felszerelést esz-közöljük és eladjuk.

A légszeszgyár Ujvidéken.

1—3

Four decorative corner illustrations are placed around the text. Top-left: a seated female figure. Top-right: a seated female figure with a child. Bottom-left: a seated female figure with a child. Bottom-right: a seated female figure with a child. Each illustration is enclosed in a small, decorative frame.

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bá-
torkodom jól berendezett

☞ könyvnyomdámra ☜

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtat-
ványokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benő.

Közgyűlés.**Az első ujvidéki magyar előlegezési egyesület**

alapszabályai értelmében

27-ik rendes közgyűlését

1895 évi márczius hó 3-án d. e. 9 órakor

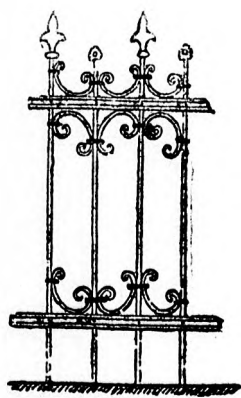
az egyesület helyiségében tartja meg, melyre a t. tagok ezennel meghivatnak.

Szavazó jegyek február hó 25-ik az egyesülethelyiségében válthatók.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

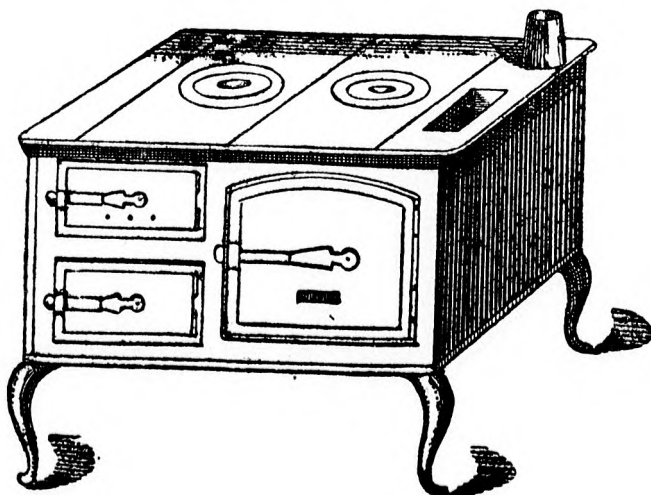
- a.) Elnökválasztás ad hoc;
- b.) évi számadás előterjesztése, igazgatósági és felügyelő bizottság jelentése;
- c.) 30 igazgatósági tag és felügyelő bizottság választása;
- d.) egyesületi alapszabály 40-ik §. módosítása.
- e.) a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választása.

2-3

STOJANOVITS SZILÁRD
 MŰLAKATOS MESTER
Kert utca 6. sz. — **UJVIDÉKEN** — Szűcs utcáról bejárat.

Lehet részletfizetésre is.

ajánl mindennemű **takarék- és asztaltűzhelyeket**, minden rendbeli nagyságban pléh- és cserépoddallal, melyek nemcsak általános jóságukért elismervék, hanem főleg mert **35%** tüzelő anyagot lehet általuk megtakarítani. Ezenkívül vállalkozom

úgy **templom- mint sirkerítéshez** való **vasrács** készítésére kovácsolt vasból, mely olcsóbb és sokkal tartósabb mint az öntött vasból való. Üzletemben úgy a tűzhelyek mint vasrácsok mindenkor készen kaphatók 7 forinttól felfelé méterje.

Lehet részletfizetésre is.

11-12

Elvállalok mindennemű szakmámba vágó javításokat és érc- és vastárgyak cserébe vételét.